

ЕЧНО е международен проект в областта на изкуствата, културата и наследството, който има за цел да подкрепи културното производство и да засили европейското чувство за принадлежност чрез свързване на съвременни автори с тъмно културно наследство на местните общности в Европа.

ECHO is an international project in the field of arts, culture and heritage, that aims to enhance cultural production and reinforce the European sense of belonging by connecting contemporary artistic creation with Dark Cultural Heritage of local communities in Europe.

www.openspacebg.com/echo

С подкрепата на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Творческа Европа“
на Европейския съюз

Национален
фонд
„Културно наследство“

Партньори / Partners:

Аристеос Тсосис (Гърция)

Aristaios Tsousis
(Greece)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

Инсталация "Чужди" (от гр.ез. "ksenos"), метал, 50x70x15 см, 5 букви
Instalation "Alience" (from Greek "ksenos"), metal sheets, 50x70x15 cm, 5 letters

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
"Театрална Европа"
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Аристеос Тсосис (Гърция)

Aristaios Tsousis
(Greece)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

Изложба в гр. Велики Преслав (България), Април 2019
Exhibition in Veliki Preslav town (Bulgaria), April 2019

Скулптура от ръждясали железни тръби, представляваща бомбени клетки/гнезда. Авторът смесва разполовени букви от кирилица и гръцката азбука, изобразяващи думата "KSENOΣ", в превод "ЧУЖДИ". Разполовяването символизира резултата след бомбена атака, а изборът на думата идва от посланието във всяка една конфликтна ситуация: за борба и унищожение на онези "чуждите".

A sculpture of rusty iron tubes representing bomb cells / sockets. The author mixes separated in half Cyrillic letters and the Greek alphabet, depicting the word "KSENOΣ" (FOREIGN). The separating symbolizes the result after a bomb attack. The choice of the word comes from the message in every conflict: to fight and destroy those who are "foreign".

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Иванка Ставрева
(България)

Ivanka Stavreva
(Bulgaria)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

"Очи в очи с войната"
хартия, акрил, тънкописци, 100x70 см,
"Eye to eye with war",
paper, acril, thinpencils, 100x100 cm

С подкрепаната на / With the support of:

Иванка Ставрева
(България)

Ivanka Stavreva
(Bulgaria)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

Изложба в гр. Велики Преслав, Април 2019,
Exhibition in Veliki Preslav town, April 2019

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Любица Мешкова - Солак (Северна Македонија)

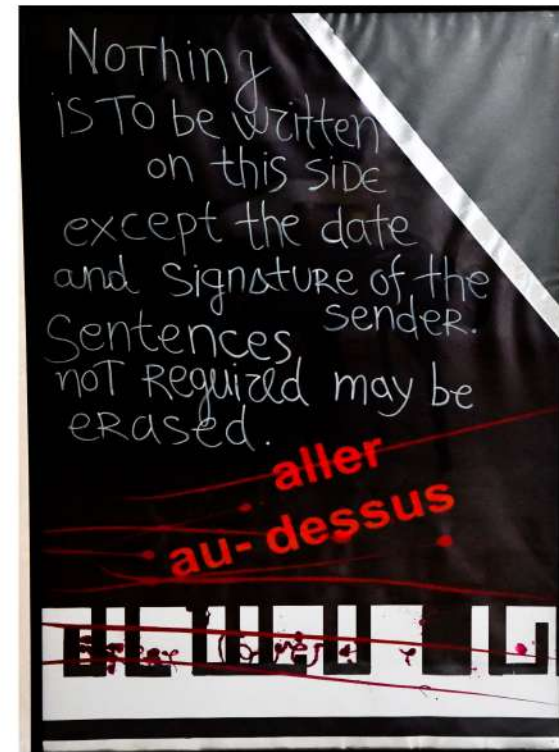
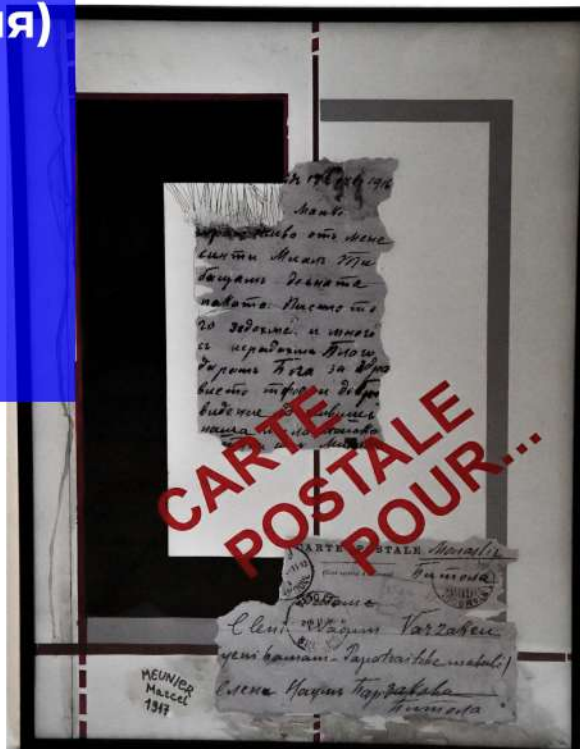
Ljubica Meshkova –
Solak
(North Macedonia)

www.openspacebg.com/echo

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

**Нищо не може да бъде написано на тази страна,
с изключение на датата и подписа на подателя
725 mm x 535 mm, лист хартия**

Nothing is to be written on this SIDE, except the date and Signature of the Sender.
725 mm x 535 mm, paper in list

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програмата
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Любица Мешкова - Солак (Северна Македония)

Ljubica Meshkova –
Solak
(North Macedonia)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

Изложба в
гр.Велики Преслав (България),
Април 2019
Exhibition in
Veliki Preslav town (Bulgaria),
April 2019

Използвана е комбинирана техника: колаж с диптих-печат, като е заимстван момент, разказан от внучка на войник от Битоля (Северна Македония), участвал в Първата световна война. Цялата история е подкрепена от данни, карти, снимки и писма, които са автентични и предадени на художничката.

“Тези материали се превръщат в мотиви да изразя по моя начин, чрез моето виждане и съпричастност, историята, която тези хора споделиха с мен, с надежда да напомня и да изпратя съобщението:

- ДА НЕ СЕ ПОВТАРЯ НИКОГА ПОВЕЧЕ!”

.The author issued diptych-print collage combined technique, and we see a moment retold by the granddaughter of a soldier from Bitola (North Macedonia) who participated in the First World War. The whole story is supported by data, cards, photos and letters which greatly profoundly and authentically were transferred to the artist.

“These materials motivated me to try and express in my way, through my vision and empathy the history which they shared with me, with us, with hope to remind and send a message:

- NOT TO BE REPEATED EVER AGAIN!”.

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Депи Антониу
(Гърция)

Depy Antoniou
(Greece)

www.openspacebg.com/echo

Спектакъл
“Тъмно наследство”
видео, инсталация
Performance
“Dark heritage”
video, instalation

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Депи Антониу (Гърция)

Depy Antoniou
(Greece)

www.openspacebg.com/echo

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

“Като жена, въоръжена с нож, исках да направя коментар за жените, участвали във войните. По време на Втората световна война някои партизански бригади и отряди се състоят от батальони, в които една трета от бойците са жени. В някои села е имало случаи при които над петдесет жени са се присъединили се към Югославската националноосвободителна армия. Много от тях по-късно станават командири, водачи на взводове, политически комисари и известни партийни служители. ”

As a woman armed with a knife, I wanted to comment about the women that participated in the war. During the Second World War, some Partisan brigades and detachments consisted of battalions in which a third of the fighters were women. In some villages, there were instances of over fifty women joining the Yugoslav National Liberation Army. Many of them later became commanders, squad leaders, political commissars and well-known Party officials.”

Изложба в гр.Велики Преслав (България), Април 2019

Exhibition in Veliki Preslav town (Bulgaria), April 2019

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретична Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

Иван Григоров
(България)

Ivan Grigorov
(Bulgaria)

Изложба в гр. Велики Преслав,
април 2019,
Exhibition in Veliki Preslav town,
April 2019

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програмата
„Теорическа Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Иван Григоров (България)

Ivan Grigorov
(Bulgaria)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

**Моменти от "Голямата екскурзия" от лятото на 1989 г.
изселване на български граждани
от турското малцинство в страната**
Moments of the "Big Excursion" of the summer of 1989
eviction of Bulgarian citizens from
the Turkish minority in the country

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програмата
„Теорическа Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Кирил Т.Константин (Северна Македонија)

Kiril T. Konstantin
(North Macedonia)

www.openspacebg.com/echo

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

**Семейство,
(вдъхновено от паметника
на жертвите на нападението
над Нови Сад, Сърбия)
50 x 25 см, платно**
Family,
(Inspired by the Monument
to the victims of the Raid
in Novi Sad, Serbia)
50 x 25 sm, canvas

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Творческа Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Кирил Т.Константин (Северна Македония)

Kiril T. Konstantin
(North Macedonia)

С работата си исках да представя ужаса и
писъка на войната: нейната лудост,
нечовечност, болка и пепел, които оставя след
себе си.

В същото време исках да контрастирам това,
като представя силата на човешкия дух.
Въпреки цялото страдание се издига от ония
пепел, като феникс, и се учи от грешките си, в
опит да не се повторят никога такива гнусни
събития като нападението над Нови Сад."

"With my work I wanted to present the horror and
scream of war - its madness, inhumanity, pain and
the ashes that it leaves behind.

At the same time, I wanted to contrast this by pre-
sented the strength of the human spirit, that des-
pite all the suffering rises from those ashes, like a
phoenix, and learns from its mistakes in an attempt
to never repeat such heinous events as the Novi
Sad Raid."

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

Изложба в гр.Велики Преслав (България), Април 2019

Exhibition in Veliki Preslav town (Bulgaria), April 2019

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Национален
фонд
„Будуща“

Партньори \ Partners:

Мартина Лапика
(България)

Martina Lapica
(Bulgaria)

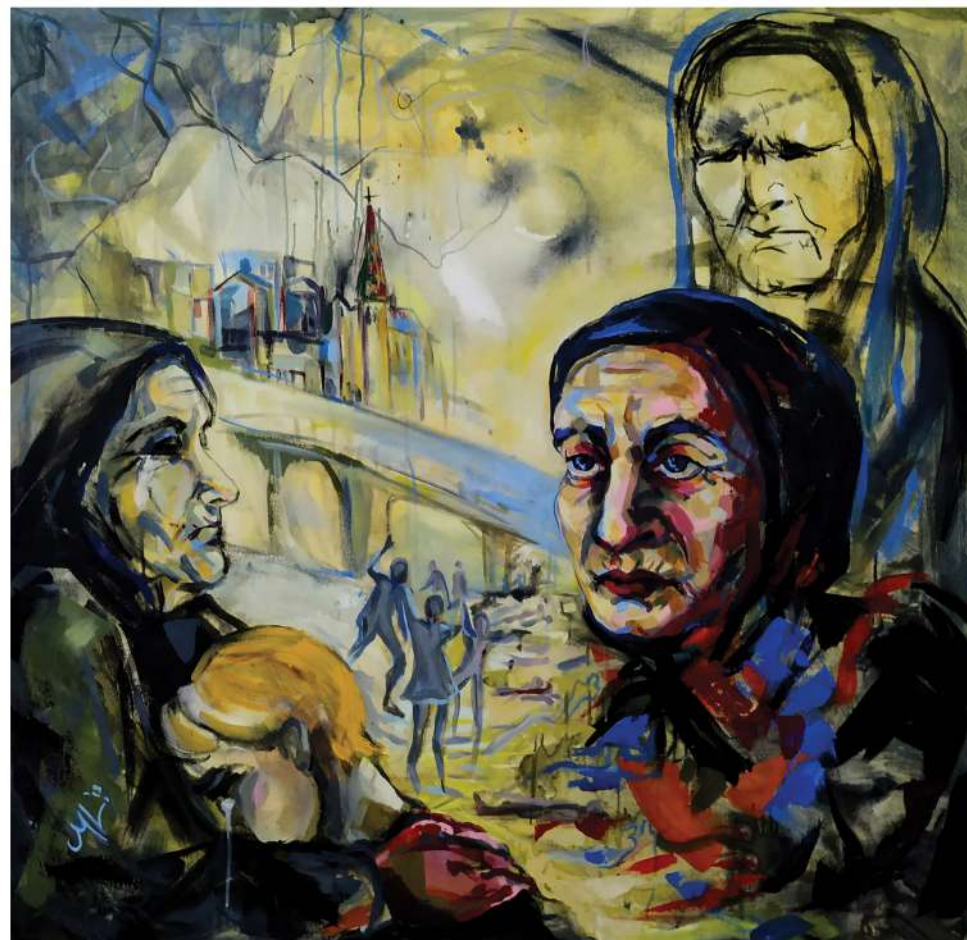

www.openspacebg.com/echo

"Личната"
акрил върху платно, 100x100 см,
"Private",
acrylic, canvas 100x100 cm

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Театрална Европа“
на Европейския съюз

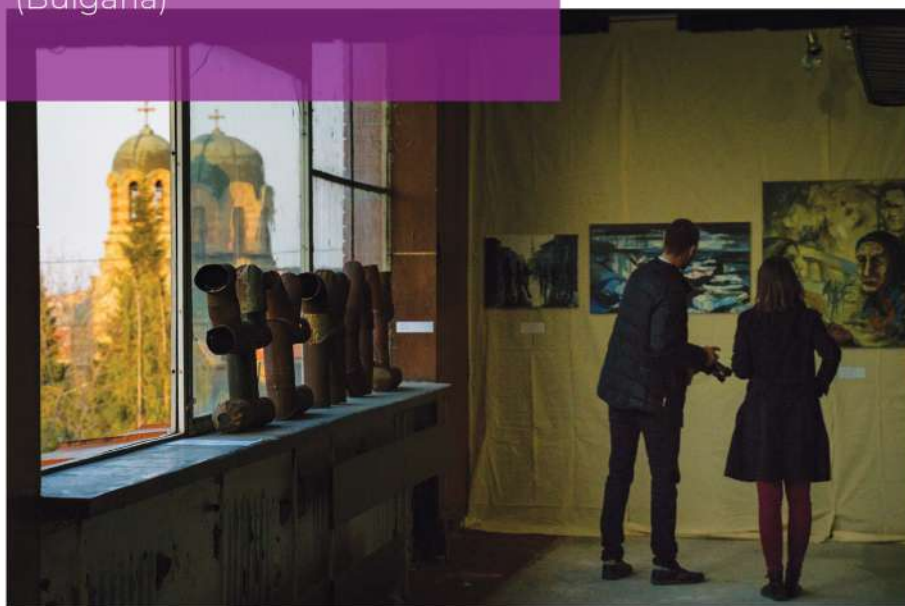
Мартина Лапика
(България)

Martina Lapica
(Bulgaria)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

Изложба в гр. Велики Преслав (България), Април 2019
Exhibition in Veliki Preslav town (Bulgaria), April 2019

Изложба в Нови Сад, Сърбия, Януари 2019
Exhibition in Novi Sad, Serbia, January 2019

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Снежана Петкович (Сърбия)

Snezana Petkovic
(Serbia)

www.openspacebg.com/echo

**“3 секунди памет”,
1000 мм x 700 мм, 4 бр.,
снимки архивни колажи**
"3 seconds memory",
1000 mm x 700 mm, 4 units,
photographs, archive, collage

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Театрална Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Снежана Петкович (Сърбия)

Snezana Petkovic
(Serbia)

www.openspacebg.com/echo

Изложба в
гр. Велики Преслав (България),
Април 2019
Exhibition
in Veliki Preslav town (Bulgaria),
April 2019

„Продължаваме живота си, подобно на стадо охридски риби, без да се обръщаме назад. Колажите представят именно тази “3 минути (изгубена) памет”. Боядисах снимки от Първата световна война в цветовете на езерото и ги изрязах във формата на риби, пресъздавайки все още живия ми спомен от Охридското езеро и неговите риби.“

Снежана Петкович (Сърбия)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

“We continue our lives, just like flocks of Ohrids fishes, not turning back to what has happened. This is where my “3 minute memory (loss)” collages emerged. Photographs from the First World War were painted in the colors of the lake, and cut in a shape of fish, recreating my still vivid memory from Ohrid lake and its fishes.”

Snezana Petkovic (Serbia)

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

**Боян Джосич
(Сърбия)**

Bojan Josic
(Serbia)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

“Повърхност”, инсталация
"Surface", instalation

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Боян Джосич
(Сърбия)

Bojan Josic
(Serbia)

www.openspacebg.com/echo

Изложба в
гр.Нови Сад (Сърбия),
Януари 2019
Exhibition
in Novi Sad (Serbia,
January 2019

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

„Анализирайки архивни материали от Нови Сад, бях развълнуван от суровата баналност и бруталност на престъпленията. Искях да създам произведение, което да приближи публиката до плашещото състояние на духа на жертвите докато са чакали в редица да бъдат екзекутирани”

Боян Джосич (Сърбия)

“Analyzing the archive materials of the Novi Sad, I was moved by the harsh banality and brutality of the crimes so I wanted to create a work that would bring the audience closer to the frightening state of mind of the victims while they were standing in the row, waiting to be excuted”

Bojan Josic (Serbia)

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Творческа Европа”
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

**Стратис Вогиатиз и
Йоргос Самантас -
Караван проект
(Гърция)**

Stratis Vogiatzis and
Yorgos Samantas -
Caravan Project
Productions (Greece)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

“Черни вени”, документален филм, 24 мин., Караван проект
“Dark veins”, documentary film, 24 min, Caravan Project Productions

**Преминаваме през пейзажа на Северна Македония;
слушаме за тъмното наследство на Балканите и
проследяваме фрагментите, оставени от въоръжени
конфликти. Картографирайки травми от миналото
обаче откриваме ужасяващи екологични щети,
нанесени от съвременната човешка цивилизация.
Среда, маркирана за цял живот.**

We go across the landscape of North Macedonia;
we listen the Dark Heritage of the Balkans and
trace the fragments left behind by the armed
conflicts. We map traumas of the past and also
find an horrific ecological damage wrought by
modern human civilization. An environment
marked for life.

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Национален
фонд
„Вентура“

Партньори \ Partners:

Пленер в гр.Велики Преслав

Plein air in
Veliki Preslav town

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

Пленер на ученици от **Професионална гимназия по текстил и моден дизайн** гр.Варна, **Професионална гимназия по приложни изкуства** гр.Смолян

Plein air of students from Professional high school of textile and fashion design Varna town, Bulgaria
and Professional school of fine arts Smolyan town, Bulgaria

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теориска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Пленер в гр. Велики Преслав

Plein air in
Veliki Preslav town

**Пленер на ученици от
Професионална гимназия
по текстил и моден дизайн
гр. Варна и от
Професионална гимназия
по приложни изкуства
гр. Смолян**

Plein air of students from
Professional high school of
textile and fashion design
Varna town, Bulgaria, and from
and Professional school of fine
arts Smolyan town, Bulgaria

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

www.openspacebg.com/echo

С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

www.openspacebg.com/echo

Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, гр.Варна

Professional high
school of textile and
fashion design,
Varna town
(Bulgaria)

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

**Колекция, вдъхновена от българския художник
Иван Милев и неговите произведения
„Вечерна молитва на полето“, „Ахинора“ и
„Нашите майки все в черно ходят“.
Колекцията докосва със своята символика и разкрива
период от българската действителност.**

Collection inspired from Bulgarian painter Ivan Milev and his
art pieces „Evening Prayer of the Field“, „Ahinora“ и
„Our mothers are always dressed in black“.
They are incredibly touching with their symbolism, and
they reveal a period of the Bulgarian reality.

**Изложба
в гр.В.Преслав
(България),
Април 2019**
Exhibition in
Vleiki Preslav town
(Bulgaria),
April 2019

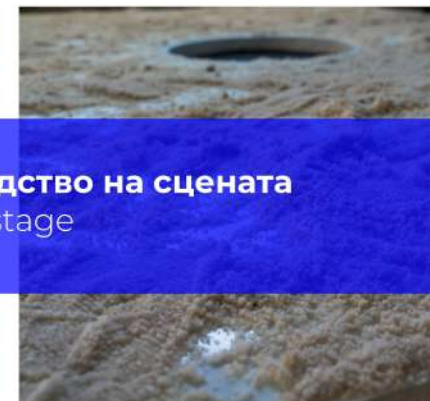
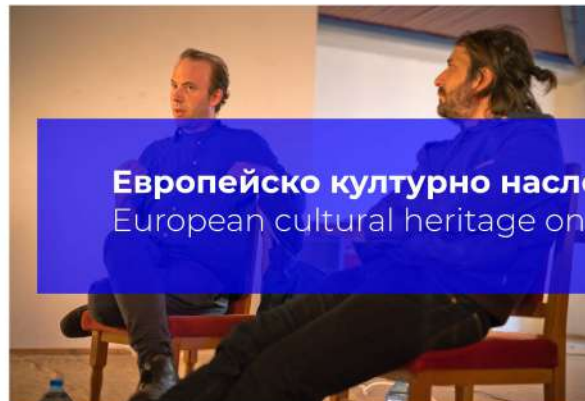
С подкрепаната на / With the support of:

Съфинансиран от програма
„Теоретиска Европа“
на Европейския съюз

Партньори \ Partners:

Европейско културно наследство на сцената
European cultural heritage on stage

С подкрепаната на / With the support of:

Партньори \ Partners: